

ANY XL—BATALLADA 2069

(10 céntims)

NUMERO EXTRAORDINARI

(10 céntims)

BARCELONA 2 DE JANER DE 1909

101383

LA CAMPANA DE GRACIA

Dibuix del pintor català ANTONI FABRES

Any nou, lligaduras vellas

TAMBÉ al papa l' han impressionat els terremotos d'Italia, d'aquella Italia avans casi feudo seu y avuy nació emancipada y lliure.

Tant l' ha impressionat que, sense reparar en lo que l' parte podia costar, ha telegrafiat—telegrafiat, senyors!—als bisbes de Sicilia, participants que s'ha enterat de la espantosa catàstrofe... y que ho sent moltíssim.

—Y res més?—preguntarà tal volta algun lector.

Y res més.

¿Qué's pensavan, donchs? ¿Que'l Sant Pare havia d' enviar á Sicilia un barco carregat de diners per atenuar en lo possible la horrenda desgracia suferida per aquells fidels creyents, potser els més fidels de tota la Italia?...

¡Impossible, germano caríssims, impossible! La Iglesia es pobre; el papa, pres y arreconat, dorm á la palla; el tresor de Sant Pere conté apenas unas quantas dotzenes de milions... ¡Pot, en tan precaria situació, desfeserse Pio X d' una sola lira pera afavorir als desgraciats sicilians!...

Hi ha que pensar en demá, en la vellesa, en las necessitats que al Vaticà poden presentárseli... La caritat ben repartida ¡no comensa per un mateix!...

Per lo demés, dintre dels medis de que disposa el pobre papa, sòls un esperit volteriá podrà acusar á la Sede romana d'haverse manifestat en aquesta ocasió inopportuná 6 mesquina.

¿Quántas han sigut les víctimas dels terremots? ¡Cent mil!... Donchs, si ha enviat á l' illa de Sicilia cent mil benediccions, ja ha cumplert.

Tocan á benedicció per barba.

Un periódich de Madrit...—de Madrit, eh? No's pensin que's tracta d'un paperot solidari.—Un periódich de Madrit que demostra conéixer el panyo, dedica als senyors del *bloc* uns quants párrafos que n' hi ha per sucbarri pa y llepársens els dits.

Aludint á las bocadas de *patria y libertad* ab que's viatjants de la Societat industrial Moret y C. amenisan tots els seus discursos, diu així:

«La libertad, la patria... ¿Qué les importa á los tristes y bloquistas que ganen ó que pierdan estas señoras, si ellos no se apoderan del presupuesto para satisfacer apetitos, y del poder para llenar ambiciones?

»Habiendo poder, hay buenas brevas para los que con ellas se contentan, hay grandes negocios para los que los necesitan, hay el premio de todos los anhelos, de todos los afanes, de todas... las contorsiones.

Se passeja després l' entusiastme ridícul qu' entre 'ls moretistas ha produhit el triomf de 'n Lerroux, y 'l satirisa d' aquesta manera:

«En el bloque anida todo el odio á Cataluña, toda la mala voluntad á la descentralización, toda la enemiga contra el regionalismo. Al subir los liberales al poder, la Solidaridad catalana vería subir al adversario y se dispondría á la defensa y al ataque.

»Maura, que si es un desastrado hombre de gobierno, es un buen jefe de partido, no permite que los suyos se desmanden; pero Moret, inconsciente, irreflexivo, juguetón y prisionero de todos sus partidarios y de la prensa trusteria, irritaria á los catalanes y éstos le harán imposible la vida.»

»Bastantes disolventes llevará en su seno el partido liberal, bloqueizado, para que pueda resistir los formidables embates de un compacto grupo de cuaresanta y tantos diputados sin compromisos gubernamentales ni dinásticos. Moret, sin la Solidaridad enfrente, podrá con miserables abdicaciones, con desdichados tumbo, estar en el poder un año; pero en lucha con la Solidaridad no durará un mes después de abiertas las Cortes.

»De aquí la estrepitosa alegría por el triunfo de Lerroux en Barcelona. ¡La libertad, la patria! ¡Harina lacada!

¿Eh?... Per ser de la propia corte y villa, ¿veritat que no s'explica malament el periódich en qüestió?...

PIP-PAF

El bloque de las izquierdas!...
Qui és aquesta gent? Quins són els soldats de la nova creuada?

Són Moret, Canalejas, Romanones, Gasset, ab l'aditament d'en Melquiades Álvarez... Són El Imparcial, El Herald, El Liberal de Madrid i fins El Liberal de Barcelona.

Què volen fer? Volen fer llibertat, patria, civilisació, cultura, progrés...

Volen emancipar les conciencies i laicizar l'Estat i abatre'l poder creixent del clericalisme...

I són Moret, Canalejas, Romanones i Gasset els que volen fer tot això?

Amics: una bona rialla!

El bloque de las izquierdas és un número del Carnaval que s'acosta. És una comparseria.

La comparseria passa, am vestits llampants de pallasso, fent sonar casabells.

En Joaquim Costa, el gran paralític, el león de Graus, ha dit, al passar la comparseria liberal, la paraula justa:

ES UNA «ISIDRADA!»

COM ENTRÉM Á L' ANY NOU

ERIA un traball curiós el d' un esperit observador que s' hagués entretingut al comens de cada any á la formació d' una especie d'inventari reflectant lo més fidelment possible l'estat de la política espanyola y dels partits qu' en ella hi jugan. Així, al finalizar l' any podrà ferse un balans escrupulos y treuren d' ell profitosas ensenyansas y curiosas conseqüencias.

No intentarem ferho nosaltres perque 'ns creyem faltat d' aquell cop d' ull sintétich que permet abarcar un conjunt sense perdre un detall, y transmetre l' impresió exacte de la cosa observada. Ensilitarà á pendre uns quants apuntes que donguin una idea aproximada de com está la política al comensar l' any 1909.

Següm l' evangeli que diu que 'ls últims serán els primers, comensen pels de més endarrera: els carlins. Estém assistint á las acaballass d' aquest partit en quant á sa condició de legitimista. Finida la causa, acabat els efectes. D. Carlos no ha pogut lograr successió ab D. Berta y com l' únic fill varò que té de la difunta D. Margarida es impostent, la legitimitat al trono d'Espanya del actual rey D. Alfons es ja indisputable. Pró malgrat el ballón d' essai llenat darrerament per veure com se pendrían els carlins un regoneixement definitiu á la legalitat vigent, y las ganas que de ferho tenen la gent de Venecia, nosaltres creyem que fins á la mort de 'n Jaume procuraran que duri la protesta carlista, sense esperança de reconquerir el trono d'Espanya, pró ab la

pretenció d' esser constantment un instrument al servei de la reacció. El partit carlista, donchs, pot donar-se per definitivament acabat, pró el partit *absolutista* restarà encare molt temps viu, pera servir d' obstacle al progrés y á la llibertat d'Espanya.

Comensén l' any sense partit conservador: qui mana es en Maura y 'l partit maurista. L' actual régime no pot alimentar-se d' ideal y necessita pera lograr son objectiu de transformar á Espanya en una colònia del Vaticà, homens qu' estiguin dispostos á marcar constantment enrera. Ja 'ls té y ells son els encarregats de rellevarse en la direcció de la cosa pública. Tots dos son reactionaris: en Maura per convicció; en Moret, per debilitat.

Perque, se necessita esser babau per posar confiansa en aquest *bloc* de las esquerras que, ab més crits que pasta, estan confeccionant á Madrit y els seus voltants aquesta colla trista del *trust* periodístich, las patíums del mal anomenat partit liberal y quatre republicans despintats. La opinió pública, arronsant indiferentment las espatllas, ha glassat els seus entusiasmes, y la veu sincera y autorizada del gran Costa ha matat definitivament el *bloc*. Si vol pujar en Moret, tindrà que buscar com sempre l' apoyo de la monarquia y la benevolensa d' en Maura; esperar que un moviment d' opinió el porti al poder, es creure al poble espanyol capás de lligarse ell mateix la corda perque 'l penjin.

Els partits republicans afortunadament ja no existeixen; aquelles tres antigas y formidables agrupacions republicanas que personificaren en Castellar, en Pi y en Zorrilla han anat desapareixent, y tan sols la rutina y la vanitat han conservat un resto d' organitzacions que no serveixen més que de desbor; convé al bé de la causa republicana destruir aquestes capelletas. Pero si 'ls partits republicans no viuen, en cambi resta potent y ferma una opinió republicana que espera una circumstancia pera orientarse y una ocasió pera manifestarse. Aquesta opinió ha heretat les bonas qualitats dels antichs y disolts partits republicans: del *federal*, el sentit vigorosament revolucionari; del *possibilista*, aquella serenitat y sentit práctic que 'l fa fugir de dogmatismes y d' intransigències. Ab aquests elements cal esperar, sinó una victoria próxima que reinstauri á Espanya la República, al menys un moviment d' atracció entre tots els republicans que 'ls dongui la cohesió necessària per influir com á forsa política en la política general. Es vergonyós que 'l partit carlista, migrat, moribond, anacrònic, logri influir fortemen en favor de la reacció, y la opinió republicana, robusta, viva, avansada, no pugui influir en favor de la llibertat.

Apart d' aquest aspecte que ofereixen els partits polítics, s'entreveu la marxa lenta pero segura que segueix el socialisme. Apuntemho tan sols com á dato. El socialisme no es encare un *perill*, com dirí un burgès; no es encare una *esperança*, dihém nosaltres. Desgraciadament, el nivell intel·lectual de la classe treballadora no posa en condicions als obrers espanyols pera esser un *element constructiu*. De tots modos, el comensament d' organització hi es; l' afany de cultivar sa intel·ligència va sent més viu cada dia entre els treballadors, y el moviment socialista europeu, cada dia més important, esperarà al element obrer espanyol, fentli entrar desitj de no quedarse massa á rerassaga.

Y acabém aquestes notes de comensament d' any parlant de la nostra Catalunya. La Solidaritat Catalana, moviment passionat del que ningú absolutament va sapiguerse sustreure, ha deixat un llevat d' amor á Cataluña en tots els cors catalans, fins en aquells que després de l' entusiastme del 20 de Maig, han cregut que del moviment sols se'n sabian aprofitar els reactionaris y s'han declarat enemichs de la Solidaritat. Aquesta, donchs, ha sigut un bés per Catalunya perque ha refermat l' amor que per ella y per la seva autonomia senten tots els catalans, y ademés perque ha donat á la qüestió catalana una importància tan capital que al vol d' ella gira avuy tota la política espanyola. Res hi fa, donchs, que de la Solidaritat Catalana, com á orgànic, ne quedi realment poca cosa, per culpas de tothom que no es hora de puntualizar; queda una solidaritat entre 'ls catalans que 'na farà tornar á

juntar sempre que convingui pel bé de Catalunya, séns perjudici de que mentrestant traballi cada hú ab més llibertat per sos ideals.

Per la llibertat dels espanyols y per Catalunya seguiré llyuant com sempre ab ardidesa; á favor de la República y contra 'l clericalisme dedicaré constantment nostra paraula y nostra ploma. Y tot lo demés que convingui.

JEPH DE JESPUS

PROLETARIA

Bonhome qui traballas tot el dia
al peu de la fornal
sens' formulà una enèrgica protesta
que tregui aqueix estigma vil d' esclau;
pensa que cada ferro que tú forjas
ruent pel baf del foix
son altres tantas mallas qu' encadenas
y arrastraran los fills arreu del món.

Vulgas que eix mall que dobla 'l ferro verge,
brandat pel teu impuls,
aplasti 'l poll que 't serve entre 'ls tentacles,
xuclante á poch á poch sanch y salut.

Indòmita és la testa malastruga
que deus polvorisé,
pró 'l mall que brunz l' enclusa nit y dia
pot fer de tú un ser lliure y respectat.

Aixeca 'l front seré: res d' humiliarte
pel pés de ta dissort.
Tú tens dret innegable á la existència;
Natura fou creada pera tots.

Traballa sens' descans, sí; però esforçat
per instruirh á tots fills,
ells han de ser un jorn la base sólida
del temple justicier dels redimits.

Fem d' ells homes conscents; sa intel·ligència
sens dupte 'ls portarà
la societat futura pressentida
de germanor, de pau y d' igualtat.
Caurà al fons del oblit la tiranía;
lluytém sense desdí
y els brassos que avuy s' obran suplicaries
sols s' alsin pel traball ab noble instint.

Fem feyna profitoso y perdurable
y, ungs d' aquest ideal,
sembrém la llevor nova y redemptora;
Obrers, enlayre 'ls cors! Visca 'l traball!

JOBO

L' aggressió á M. Fallières

No ha tingut, afortunadament, la més petita importància.

Heus'quí, en breus paraules, la relació del fet. El president de la República francesa, qu' es molt aficionat á passejar á peu, donava un tom el matí de Nadal, acompañat del secretari general de la Presidència, M. Ramondou, y del coronel Lasson.

Era un quart de deu. M. Fallières y 'ls seus accompanyants atravessaven la plassa de la Estrella, quan de prompte un individuo que, segons després s' ha sapigut, estava allí esperantlos feya un' hora, va tirar-se al damunt del president, agafantlo pel coll, com si 'l volgués escanyar. El gest fou tan inopinat y tan rápid, que 'ls dos accompanyants de M. Fallières no tingueren temps d' evitarlo.

Detingut immediatament l'agressor, fou ficat en un cotxe de lloguer qu' en aquell instant passava per allí y condutí á la Comissaría del districte.

Això es tot. M. Fallières, sense la més lleugera lessió, va continuar ab tota calma el seu interromput passeig y á l' hora de costum esmorzava com si tal cosa.

**

En quant al agressor, tot induixet á creure qu' es un pobre desequilibrat sense gota de malícia, víctima de certa classe de lecturas y, sobre tot, de la seva existència aislada.

'S diu Joan Mattis, té 34 anys, es mosso de café

»Tú mateix m' has parlat de Don Jaume, Don Manel, el Senyor Cirici y el Senyor Felip. No t' han enganyat al dir qu' estalviavan, nó. Don Manel havia tingut botiga de comestibles; donchs bé, él sempre estalviava. Tenia las balansas desafinadas y á cada lluira estalviava tres unsas. Don Jaume tenia operaris á las seves ordres, y cada dissapte al pagarlos la semanada s' estalviava de donarlos una pesseta per cap. El Senyor Cirici venia robes, y als parroquians els hi estalviava mitj pam per cana; així com el Senyor Felip estalviava dos quarts per quart d' oli, quan ne tenia magatzém. Tú, infelís, te creyas que l' estalvi era virtut individual, y no hi ha res d' això. L' estalvi sólo es positiu, práctic y de consideració quan es producte d' una sangria colectiva.

»Tot això de predicar estalvi als que ab prou feynas viuen, es una especie de bergansí péra entre criatures. Mentre la quixalla mira 'ls cascabels com se bellugan, paran de queixarse y no molestans als grans; així, mentre el pobre arrecona d' arribar á ric, no crida contra l' ordre actual de coses perque 's pensa que temps á venir ell també serà capitalista, y, quan menys s' ho figura, una malaigua, una vaga ó una mort se li endú en pochs moments las economias suahadas y amaradas ab las angunes de tota la joventut.

»Allò de que hi ha qui s' ha fet ric recullint aguilles de ganxo, ó estalviant mistos, ó amanent al llit á las foscas, ó no prenen café, ó amanent poch l' escarola, ó menjant no més arengadas pera sopar, etc., etc., no ho creguis, que son romansos ó quèntous de la vora del foix. —

A las encertadas reflexions d' un filosop de quint pis iqué haig d' afegirhi? Res: arrodonirlo ab una sentencia de la meva cultilla. «La economía es el brauer dels richs y el dogal dels pobres.»

KIKU KAMAMILLA

¡Estalvieu!... estalvieu!

l' qu' es pobre ho es porque vol. Tot aquell qui té una mica de mirament al administrar-se els interessos arriba á posséssir un capital. Qui no'l té es perque no li plau ó no sab fer estalvia. Aquí, aquí está la basa del benestar y la felicitat.

La economía es la ciència de distribuir el riquesa. Escolteu lo que vos diuen els econòmics, els que la predican y practican: «Guanyas 10? Gastas 6 y estalvias 4. ¿Guanyas 6? Gastas 4 y 'n guanyas 2! ¿Guanyas no més qu' 2? Ne gastas 1 ó 1 y 1/2, y encare te'n queda part ó partida. Aixó es lo que s' ha de tenir present. No hi ha res més hermos que 's compte. Tant y tant f' tant, menos tant, igual á tant, etc., etc.

«Hi ha res més clar y més senzill?

Jo, qu' he arribat no més que á Igualada y fins á la vora de Manlleu, avuy me faig creus de la mèva estulticia. «Burro de mi que no he presentit el poder de la economía! S' entén, de la economía domèstica, aquesta que 'ns predican las classes directoras.

Al últim, reflexionantho bé, vaig dirme:—No 't deuen pas volgut cap mal aquesta gent. Ells, que

Gent coneuada

Aquests tres no son reys,
pero viuhen com si ho fossin.

sense feyna y declara ser realista convensut. Afirma que l'acte per ell comés li ha sigut dictat per la seva conciencia, indignada per las cosas que avuy passan á Fransa, y anyadeix que està molt satisfet d'haverlo realisat y que fins que 's trobi davant del tribunal no dirà res més.

La Justicia s'cuidarà d'esbrinar si en el fons d'aquest petit incident hi ha quelcom ocult y de més alta trascendència.

Interinament, ho repetim, las proporcions del semi-atinentat del 25 de Desembre pareixen ser molt insignificants.

Vai més així.

Un document d'actualitat

El Secretari de la Unió Catalanista saluda al senyor Director de LA CAMPANA DE GRACIA y li prega se servíxhi publicar en el periòdic de la seva digna direcció, l'adjunta copia de la carta que ab data 23 va dirigir al Director de La Veu, en protesta d'unas manifestacions insertades en aquell diari referents á la Unió Catalanista.

ANTONI SANSALVADOR.

28 de Desembre de 1908.

Barcelona, 28 de desembre de 1908.—Senyor director de La Veu de Catalunya. Present. Molt senyor meu: En calitat de secretari de la Junta Permanent de la Unió Catalanista y abrogantme la representació de tots els companys de la Junta, me veig obligat á expressarlos la més enèrgica protesta, per la forma com el diari de vostra direcció ha tractat l'acte que l'Unió Catalanista celebrà l'últim diumenge en el teatre Principal d'aquesta ciutat.

No és perquè volgém incondicionalitats per la nostra acció, però sí que exigim se 'ns combati ab noblesa y bona fé, creyent innegable que aquestes condicions no són certament la característica dels solts Política negativa, El Liberal y el Senyor Martí, especialment del darrer, que podrà esmentarse com obra mestra de perversitat y mala intenció.

Quan tothom sab que l'Unió Catalanista no transigeix mai—entenguis bé, may—ab els qui són emmichs de la nostra terra, á ningú y molt menys á La Veu de Catalunya—li és lícit buscar coincidencies entre El Liberal y la representació de l'Unió.

Y és més de remarcar l'actitud del vostre diari, quan precisament contrasta ab la de tota la premsa barcelonina que ha ressenyat l'acte del Principal ab veritable imparcialitat y concedintli la deguda atenció y la merescuda importància, sense abdicar emprò, ningú del propi criteri. Tan sols dues tristes excepcions hi han hagut: dues notícies discordants de la generalitat, però ben acordades y fins unisonas las dues: El Progreso y La Veu de Catalunya, ab l'agravant per aquesta que en tant El Progreso no fou convidat—ni tampoc El Liberal—ni assistiren á l'acte. La Veu hi fou especial y atentament invitada, assistinthi y prenent seyent entorn de la taula de la premsa, un seu redactor ben caracteritzat. No obstant un y altre han mantingut secretas als llegidors las paraules de l'orador; un y altre els hi han amagat primer la celebració de l'acte; un y altre els hi han escamotejat després de realisat, y finalment un y altre li han dedicat un mateix comentari insidiós y groller.

Ja que tan aficionada 's mostra La Veu á senyalar coincidencias, pot apuntar y entregar á la consideració dels llegidors, aquesta ben significativa: El Progreso y La Veu de Catalunya actuant junts en una mateixa acció; El Progreso y La Veu de Catalunya barrejant las mans en una mateixa obra de ruina moral, en una ben galduada obra, en l'obra d'emmatzinat la conciencia del nostre poble.

Com podrà ésser que 'ls solts esmentats, per haver passat inadvertits y sense la vostra aprobació, fossin imputables únicament al llur desgraciat autor, me permeto fervos un oferiment, que no dubto acceptareu realisant una acció reparadora, alhora d'honorades y de justicia, fentla així completa als actes agens. Us ofereixo el discurs del president l'Unió Catalanista; íntegre, pres taquigràficament en l'acte del Principal; publicu-lo en les planas del vostre diari y així els llegidors podrán judicarlo, serenament, ab plé coneixement, ells mateixos, lliures de tota sugestió apassionada.

Y no dubto acceptareu la meva oferta perquè no vull creure podeu fer als vostres llegidors l'ofensa de suposarlos incapacitats per formar judici per compte propi, apartats de vostra tutela intel·lectual.

Aprofita l'ocasió per oferirvós el testimoni de la seva consideració vostre afectíssim y s. s.—A. SAN-SALVADOR.

P. S.—Closa la precedent lletra m' entero de l'article Les eternes coincidencies.—E's extrémis se toquen

que representa un pas més, un pas de gegant en l'obra de desviació esmentada. Ahir no més hi faltava pera que aquella fos completa que s'insinués la baixa delació contra l'Unió senyalantla al poder sancionador pera exercirli la seva tasca coercitiva. Afectíssim—A. SANSALVADOR.

Res, que la suma bondat y l'infinita misericordia de Déu son una cosa especialíssima.

* *

Pero potser valdrá més que acabem las reflexions. Aixó de pensar es una funesta manía, com digué la Universitat clerical de Cervera temps passat.

Qui pensa y 's capifica té mal de cap y vá á l'infern per *in secula seculorum*.

Terratrémols, catàstrofes, morts, ruïnes...

La Biblia diu que no 's belluga una fulla d'arbre sense que Déu ho vulgui.

Donchs Déu ha volgut els terratrémols, las catàstrofes, las morts y las ruïnes...

Ad majorem gloriam Dei.

MOSSÉN ROSTOLL
(Sabi canonista)

La justicia del cel

REFLEXIÓNS TEOLÒGICAS Y FILOSÒFICAS Á PROPÓSIT DELS TERRATRÉMOLS D'ITALIA

UNA nova y terrible catàstrofe... Terratrémols violents á Italia... Mils y mils de morts y ferits, poblacions destruides, ruïnes y sanch...

Plorém als morts, auxiliém als vius, y després, serenament reflexioném.

Reflexioném...

Concedim, com dirán segurament els capellans y la gent beata, que 'ls terratrémols son un càstich de Déu.

Quan Déu castiga, senyal que s'ha comés algun pecat. ¿No es aixó?

Donchs bé: en la catàstrofe d'Italia han morts munts els homes, las donas y las criatures. Poblacions enteras han desaparegut.

Es possible que totes las víctimas siguin gent pecadora, gent pervertida que cal destruir?

Es evident que no.

De lo qual resulta que Déu Nostre Senyor, quan castiga á las criaturas humanas ab flagells y catàstrofes horribles, no distingeix els justos dels pecadors.

Així tenim que 'ls càstichs de Déu son com las garrotades de cego.

Y d' això en diuen la justicia divina.

No ho enteném.

Es el cas que entre las víctimas dels terratrémols hi ha molts, pero molts capellans, y fins un arquebisbe y tot.

Si la catàstrofe es un càstich de Déu, cal reconeixer que 'ls capellans y l'arquebisbe han estat castigats com els demés mortals.

¿Quin pecat devian haver comés?

Chi lo sà!

El Sant Pare de Roma, tan bon punt s'enterà de la espontosa catàstrofe dels terratrémols de Messina, ordená que 's dirigissin avisos á totas las iglesias de la cristiandat pera que fessin pregàries demanant al cel que cessessin els terratrémols.

¿Que no hauria fet millor el Sant Pare y el cel si haguessin evitat la catàstrofe?

Miracle per miracle, hauria valgut més el darrer.

Perque això de que Déu obrí 'l miracle de cessar un terratrémol després d'haver aquest ocasionat milers de morts y d'haver destruït ciutats enteras, ens sembla una mica fort, la veritat.

«El resultado social de los sistemas de propiedad común es la antítesis del que se obtiene en los países donde sólo prevalece la individualidad. En uno de los casos tenemos un total mucho mayor de riqueza y de capital poseído por algunos individuos, pero á la vez hay extremos de pobreza y el cáncer del pauperismo; en el otro, ninguno tiene gran riqueza, pero no hay pauperismo; quizás nadie mendiga y todos tienen una parte en la propiedad colectiva.» —REV. WEBSTER, citat per ALTAMIRA en sa *Historia de la propiedad comunal*.

Vaig á exposar uns quants números á la consideració:

1.er Dels escriptors que cantan las magnificencias de la civilización burguesa y no volen veure lo que aquésta té de macabria.

2.on Dels proletaris que no saben veure que la seva passivitat y indiferència son causa de que sigan víctimas d'aquesta civilisació.

El pressupost de guerra de las sis grans potències europeas sumat a n'els del Japó y dels Estats Units ha sofrít en el període de deu anys un augment més que regular. Heus' aquí 'ls números:

Nacions	1896	1907	Diferència en més
Italia	334.121.175	425.253.950	91.132.775 frs.
Austràlia-Hungria	395.223.850	504.647.850	109.424.500 "
Frances	901.167.800	1.035.043.275	133.875.975 "
Japó	304.478.250	491.061.050	186.582.800 "
Russia	915.644.025	1.286.560.925	370.916.900 "
Alemanya	908.346.200	1.410.220.571	502.474.371 "
Inglaterra	999.421.175	1.584.300.000	584.878.825 "
Estats Units	368.875.000	993.325.000	624.450.000 "
	5.127.276.475	7.731.012.621	2.603.736.146 frs.

Aquest es el resultat negatiu de la famosa Conferència de La Haya pera 'l desarmament.

* *

Heus' aquí ara uns quants «salaris de fam» dels obrers agrícoles francesos, publicats en 1902 pel Butlletí de la Bolsa del Trabal de Perpinyà:

Rivesaltes: salari de 2 á 2'50 fr.; 4 jornals per setmana, 90 per 100 sense treball.

Salces: els mateixos salari y días de feyna, 85 per 100 sense traball.

Claira: salari de 2'25 fr.; tres días laborables; 60 per 100 sense traball.

Pezilla la Rivière: igual salari, 92 per 100 sense traball.

Espira de l' Agly: salari de 2'50; 50 per 100 que no traballan.

Elne: salari de 2'25 á 2'50 fr.; 80 per 100 sense traball.

Soler: salari de 2'50; 3 días de traball; 70 per 100 que no traballan.

* *

Salari de donas á Italia, recullits per la Revista Feminista:

A Fermo: Salari, 35 céntims, sense l' menjar á l' hivern; 50 á la tardor y 75 á l'estiu.

A Messina: 60 céntims sense l' menjar, 30 ab menjar.

Perussa: Guanyan anualment de 35 á 45 liras y l's hi donan menjar y habitació.

Ascali: Las donas del camp, 50 céntims al dia; les que cobran per mesos: el menjar, un vestit y 2 liras.

Avelino: 45 céntims sense menjar, 6 30 liras l' any ab menjar y habitació.

Reggio: 25 céntims diaris.

* *

En el Japó, per no ser menos que la seva mestra Europa, en això d' explotar al pròxim, hi trobem dades molt parecudes:

«En las filaterras de cotó de Tokio y d' Osaka, un home guanya una pesseta diaria. A Osaka he recorregut filaterras de cotó y fàbricas de mistos ahont casi tot el traball l' efectuan noyys y noyys; les noyys guyan de 27 á 50 céntims, els noyys de 25 á 35. He vist noyys de set anys que traballan vuit horas per un jornal de set céntims y mitj. —A. BEETHELOT. *Le Matin.*

* *

Y á Espanya, dintre de poch, ni jornals de fam tindrem.

«El governador de Coruña dona compte al ministre de la Gobernació de que, en lo que va d' any, son 25,000 els emigrants que han sortit d' aquell port; 11,000 menys que l' any anterior.» (*Telegrama de la premsa diaria.*)

* *

A Londres hi ha, segons recents estadístiques, 150,000 obrers sense feyna; á Glasgow, 50,000; á Liverpool, 25,000; á Manchester, 20,000; á Sunderland, 14,000, y á Newcastle, 12,000. El Butlletí del *Board of Trade* senyala que durant el present any han sofert disminució en el salari 850,000 obrers inglesos.

Serà perquè á Inglaterra hi ha una *legislació social* que no tenim á Espanya... Están molt legalment protegits els obrers en les nacions avensades...

* *

Y per últim, heus' aquí el total d' obrers actualment desocupats als Estats Units, á conseqüència de la crisi industrial del any passat, segons una correspondencia del *Divenire Sociale*, de Roma:

Obrers ocupats	Desocupats
En les fàbrics...	5.470.000
Traballadors sens ofici...	3.000.000
Empleats de Comers y transports...	5.000.000
Obrers del ram de construcció...	1.350.000
Miners...	600.000
TOTALS...	15.420.000
	6.305.000

* *

Y á fi y efecte d' arrodonir el quadro y pera fer veure clarament que si l' obrer se mor de fam y si l' pressupost de guerra aumenta cada any es pera donar vida y defensar la propietat privada, (causa d' aquest petit número de mala comparat ab el que s' obtindria si en un moment donat se poguessin sumar tots), reproduhiré del *New-York New* de 1902 els beneficis realisats en dit any per un sol home, en Morgan, gracies als diversos trusts ó empreses de las quals era director:

El trust del acer.	101.500.000 francs.
La Companyia de Seguros del Nort.	22.500.000
El trust de la Navegació.	12.500.000
Els ferro-carrils de Louisville y Nashville.	30.000.000
La Realty Company.	15.000.000
TOTAL.	181.500.000 francs.

* *

Y si després de llegit tot això l' obrer no s' associa y no s' defensa, serà qüestió de creure que realment l' hàbit del esclavatje es més fort que l' sentiment de la llibertat, y que l' instant de conservació no serveix per res.

Quan una civilisació ofereix aquest contrast d' extremes: miseria y riquesa, està condemnada, digan lo que vulgan els que van diuent per aquí que l' socialisme y el comunisme son ilusions y que l' anarquisme es una bojeria.

«Aquesta guerra que's prepara—escrigué en Lluís de Gramont en *L'Eclair de París*, Octubre de 1895—es la guerra social, la lluita suprema entre l's traballadors y l's capitalistes.. Crech en la caiguda final, completa y irremeyable del capital. Y hi crech, perque l's proletaris son el dret y serán la forsa... may cap tiranía fou tan odiosa com la del Diner... El Capital no capitularà sino á la forsa; fonamentat en aquesta, aquesta l' matrà... 'S defensarà... té en favor seu la influència que exerceix sobre l' poder, l' ajuda que li prestan sempre l's governs, els funcionaris...»

JOSEPH PEAT

La virtut es l' art de practicar tot el bé possible y de dirigir á aquest fi tots els nostres sentiments, tant de joia com de dolor.—Aristòtil.

BATALLADAS

La Campana de Gracia
desitja als seus lectors
moltes felicitats durant l' any 1909

[Pobra Italia!...]

Altra vegada els terremotos, etern assot d' aquella nació, per altres concepçons tan hermosa, han sembrat la mort y l' espant en una extensa comarca, ahir felix y riallera.

L' illa de Sicília, la terra del bon ví, dels fruits daurats y de les donas guapas, es avuy un cementiri. A Messina, convertida en un pilot de runas, s' hi contan els morts per milers. Altres poblacions han sigut també víctimes del terrible fenòmeno, agravat aquest cop pels incendis que á conseqüència d' ell s' han produït...

Si en les notícies últimament arribades no hi ha exageració, pot assegurar-se que la catàstrofe qu' en els actuals moments affigeix als simpàtics italians es una de les més espantoses que registra la Història.

[Pobra Italia!...]

Rodi la bola.

Aquells bromistes de Molina d' Aragó que, obeyint les ordres del comte de Romanones, varen fer veure que elegian senador al senyor Sol y Ortega, continuant ara la guassa, han tingut la deliciosa occurrència de nombrar-lo fill adoptiu.

«Motius d' aquesta adopció? S' ignoran y segurament s' ignoraran sempre.

Perque la gent d' aquella terra son aixís.

Quan agafan pel seu compte á un home, lo mateix l' elegeixen senador, que l' adoptan per fill, que li tiran de cap á l' aigua.

Sense explicar per què.

Pera coses extranyas, els lerrouixistes.

Sobre tot quan se tracta de diners.

Mirin quin cas explicava *El Progreso* del dimarts passat:

«Ayer mañana se presentó un desconocido en el despacho de nuestro administrador, y poniendo sobre la mesa 25 pesetas, dijo retirándose al propio tiempo:

—Haga usted el favor de distribuir las como usted quiera.

—Quién es usted?

—Un suscriptor, contestó.

Y desapareció velozmente.

Veritablement, es un cas com un cabás.

La gent del diari anti-català diu que va distribuir la cantitat entre alguns pobres. Sembla, no obstant, que no tocà res ni á Pere Miquel ni á Jiménez Moya.

Pero nosaltres som de parer que no es això lo que s' havia de fer.

Aném á veure: ¿no va dir el personatje misteriós que fes el favor de distribuir els diners como usted quiera?

Doncs lo que calia fer es esperar la vinguda de *don Alacandro*, qu' es mestre en això de gastar-se l's diners en lo que li sembla, ó siga en *lo que le dá la gana*. En Calzada ho sab prou bé.

Advertencia: el fet que relata *El Progreso* succeix el dia dels Sants Ignoscents.

En Romanones, en el meeting celebrat á Murcia pel célebre *bloque*, ha tingut una frase que cal recullir, y que nosaltres hem trobat á *El Imparcial*.

Escoltin lo que ha dit, segurament ab el cor á la mà:

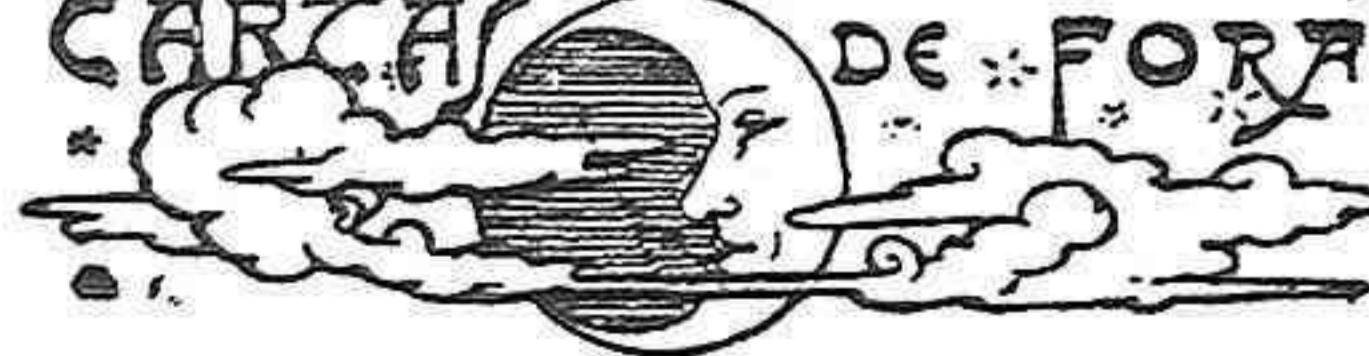
... hemos de hacer de modo que, siendo este un nuevo partido liberal, con raíces en el alma nacional y colaboradores en los republicanos y socialistas, sepamos defender nuestra existencia en el poder con las uñas y con los dientes...» (Grandes aplausos.)

Si, ab les dents sobre tot.

La existència dels liberals en el poder es una qüestió de dents, es á dir, de gana.

Se comprén molt bé que l's corregionaris del comte coix aplaudissin entusiàsticament la frase.

Ens sembla que, ademés de grans aplausos, hi devia haver grans badalls.

SANT ESTÉBAN SASROVIRAS, 26 de desembre

El dia 20 del corrent, la societat coral *Apolo* d' aquest poble donà un magnífich concert á benefici del seu estimat soci Salvador Bolta, víctima de una llarga enfermetat. Per primera vegada va veure en aquest poble un acte semblant de caritat, dedicat á una persona necessitada y ben volguda per tots els veïns. À pesar de ser un poble petit com es aquest, se li reculliren en bandeja 145 pessetes que al serli entregades al mateix llit ahont fa tres mesos està postrat plorava de satisfacció, encarregant á la comissió y en particular al amic Estella que dugués la gràcies á tota la concurredàcia per tan senyalat acte de beneficència.

REUS, 30 de desembre

Pera diumenge passat, l' «Aplech Sardanista» constituit en la Societat *Foment Republicà Nacionalista* va anunciar una gran audició de sardanes en el Passeig de Mata (kiosko de 'n Matías). Desseguida's posà la kàbila en acció.

Bastant avans de l' hora anunciada pera començar ja varen veurers del passeig numerosos grups de lerrouixistes, els quals ansaven provistos de grossos garrots y agitant aquests, á ciència y paciencia dels agents de l' autoritat.

Tan bon punt començà la música á tocar la primera sardana, dintre del kiosko, els kabiliens garrot en mà cayqueren sobre els sardistes, la majoria noyets de 14 y 15 anys, atropellant á tothom sense respectar á ningú, arrabiant la seva barra fins á pegar á senyoretas y un grup de sis ó set d' aquests salvatges atropellen brutalment á un noyet de 12 anys, el qual sense veure lo que feia agafà una pedra y la tirà fent un ull de vellut á un súbdit de *don Alacandro*.

Després es impossible explicar lo que va succeir, puig tot foren garrotades, tant per l' una part com per l' altre y havents de suspendre el ballar les sardanes. Tenim la satisfacció de fer constar que no varem ser nosaltres á qui va tocar la pitjor part, puig á bastants dels del *Illustrat* emigrado varen haver de ser curats en farmacis próximes.

Al protestar d' aquestes cafrerias, fem constar la nostra censura á l' autoritat local, la que res feu per evita lo succeir, sabent el propòsit dels lerrouixistes de pertorbà aquella hermosa festa, y ab tot això als únics que registraven els municipials era á nostres amics.

MONISTEOL DE MONTserrat, 29 de desembre

Segons sembla, el diable s' ha trencat el coll. Volgut el nostre Ajuntament, començar á fer bondat de la bona, ha emprès una laudable companya, que si no s' torna aguya-poll, com la famosa *Carniceria reguladora de precios de la carne*, si els traballadors d' aquesta vila no'n tornén bojos de contents, serà perque no voldràm. Ab tot y els seus bons desitjos, creiem que tot lo que fassí serà posar un pegat en un banch, donchs si no destruix el fonament dels abusos d' aquí á quatre días tornarà *las andadas*. Al nostre entendre, lo primer que tindrà que ferse hauria de ser examinar si els jutjaments dels obrers son suficients pera cubrir les seves necessitats; d' aquesta manera assegurém que's farà obra sòlida. Ara la major part dels traballadors se troben que van á la tenda y els donan els comestibles averiat, com que no tenen diners per anar á un altre y allí s' fan, han de pendre lo que ls donan; que l' pes deixà molt que desitjar, paciencia y non gruixir. Lo més pràctic que's podria fer fora obligar els fabricants, que 'ns explotan sense entranyas, á aumentar els nostres jornals. Si no vol fer directament l' Ajuntament, que's dongui la mà, á fi de que no s' posin obstacles per constituir una Societat de Resistència. Si s' alcansa, ja en cuidarémos nosaltres d' arreglarlo, perque nosaltres no creyem que mossén Arengada, ab predicacions evangèliques, sigui capaç d' arribar á la corda de l' ànima de... canvi dels nostres tirans, perque 'ns augmentí el jornal; si 's tractés de fer un convent ó un campanar nou, encare creuríam que, pidolant, pidolant, arribaria á alcansar lo que demanes. ¡Ell ray que 'ls ho pot tornar, predicant als obrers que siguin ben mansos y que ja seran felisos al altre barri!

Don Benito, don Benito...

¡Ya caiste en el garlito?

Don Benito, don Benito,

novelista inimitable y polítich sense seny, digni, quin dia s' acaba aixó de rodar pel món acompañant á aquesta plaga de 'n Moret y Prendergast? Encara no ha vist la planxa que fa, seguint á aquest tipus, capitá avuy de la banda que ab la música del *block* pretén arrencar á l' Espanya les tres ó quatre pessetas que per casualitat guarda?

Don Benito, don Benito, yo comprén que aquesta càfila, lluny de sé un *block* liberal, es sòls un aplech de sàtrapas moguts exclusivament per alló que 'n diuen gana: gana d' empleos y honors, gana de posicions altas, gana de mando y poder, gana d' omplir bé la *patria*? No comprén que tot això qu' ells diuen de *democracia, motius nous, progrés, laicisme*, no es més que un esqué que's clava al cap de vall dels discursos

Una aparició

ROMA.—Joana d' Arc s'ha aparegut al papa i li ha donat una pila de consells.

(Telegrama rebut el dia 28 de Desembre.)

—T' agraheixo molt els consells que 'm donas, Joana; pero ¿vols que 't digui la veritat?... Més m' estimaria que 'm donguessis quartos.

gant els brassets cap al rey de color de xacolata, qu'era jo... Naturalment, com que, si fa ó no fa, tinch la mateixa fesomia dels altres días... (Vuy dir que la morenor de la fatxa vé á ser la mateixa, encare que la d'avuy siga una morenor augusta y la dels días laborables una morenor proletària...) Malat-siga'l bordegàs... Vés, quina manera de comprometre'm!—Papai papai!—Es clar, la gent me mirava extranyada; extranyada de que un rey tant negre, tant lleig, tant antipàtich, tingüés un *príncipe hereader* ab aquells cabells tant rossos y caragolats, y ab aquella carona blanca com un globo de llet... Llavoras, no m'he pogut contenir, el monarca fosch ha perdut la posifura y la gravetat... No hi he pogut fer més... El sentiment de pare ha fet la trabeta á la figura representativa. Y aturant un moment el caball, li he dit, á n'el meu fill, fentli una festa á las galtonas: —*Adiós, maco...* Vés, vés á fer nonas... Que 't portí al llit, la mama... Ja tornarán á passar, els Reys, qui sents?... Sinó que no era prudent que se 'n destenyís el carbó de les galtas, allá mateix hauria deixat escorrre dugas llàgrimes com dos cigróns...—*Adéu, maco, adéu!*... Ja tornarém á passar!—Vés si no ho sabí, jo, que no hi tornariam á passar per aquest carri!... y que 's joguets que portavans no ho eran pel meu fill!... mala negada!... (*Per la corona y el manto*) Sinó que tot això ho tinch de tornar, á falta d'altres joguins, li deixaria la corona y el manto, allá al balcó, pobret... Pero, per xó, ben mirat qué 'n faria d'aquestas prendas, si també li vindrián grans... Ademés que, ab això no s'hi juga... Aquests trastos no s'han fet pels fills dels carregadors del Moll... No tenim casa per tant moble, nosaltres...

(Sent remor al quart de l'esquerra; abaixa'l llum del quinqué y's queda en actitud expectant.

El seu fillet, un nen de quatre anys, en camisola, surt del quartó; corre cap al balcó, y després de guaytar's ab cert esverament á fòra, exclama amb alegría: —*Un carri!*...

Tot seguit se'n entorna cap al quartó picant de mans y cridant: —*Mama!... Mama!... Un carri!... Un carri!*...

¿Un carri? (Va á guaytar al balcó.) Oy!... sí!... Un carri d'alló més maco... Ab una màquina y tres vagons... Ja ho entenchi... Això es cosa d'ella, de la dona, que s'ho ha tret com aquell qui diu de la boca, pera no desfer l'ilusió de la criatura. Pobre reyet de casa, qu'ets ignoscents!... y pobra reyna del meu cor, que n'ets de bona!... (Aixugantse una llàgrima.) Vaja, desde avuy, el meu ceptre queda vostre... Vos ne faig donació... (Llenant el manto y la corona damunt d'una cadira.) Té... Aul... Tots ho hauríen de fer aixís, com jo... El qui no sápiga fer de rey, que abdiqui!...

JOAQUIM AYMAMI

VIDA NOVA

A UN AMICH

Dius que vols posar en pràctica
alló de 'any nou, vida nova;
pero no sabs de quin modo
tens de començar... Escolta:
començar per aixecarte
del llit á las deu, quarts d'onze;
rentat la cara ab vi ranci,
que això alimenta y conforta;
en lloc d'esmorzar fer forte
el sopar, y tranquil sopar;
després, res d'á d' al treball:
si fa fred á pendre l'ombra,
si fa calor á pendre l'sol.
Al mitjdia te'n entornas
cap á casa; allí 't fas fer
xacolata; una bona olla,
y te la prens ab cullera
com aquell que menja sopa.
Al vespre 't fas fe'l dinar
ab la escudella per postres;
res de carn d'olla ni entrants,
bons platillos de garrofes
y truitas de sabó, fetes
ab oli d'atmetilas dolsas.
A l' hora d'anà á dormir
no hi vagis pas ab la dona
perque això ja es massa vell;
dormint sol ningú 't destorba
y 't estalvías que 't dongui
sense volgué (?) alguna cosa.
Fentlo aixís, jo t'asseguro
que faràs vida ben nova
y al cap del any veurás com...
tindràs un any més á sobre.

J. STARAMSA

NOTAS OBRERAS

La vaga d' *El Progreso*

SEQUEIX en peu la vaga d'*El Progreso*, forsa agravada y ab tendència á agravarse molt més. La Societat del Art d'Imprimir ha respondat á la conducta del diari d'en Lerroux ab la declaració riguerosa del *boycotage* y ab una serie d'acorts encaminats á fer saber *urbi et orbi* el comportament de la gent del esmentat periòdic ab els obrers associats.

Pels carrers de Barcelona se destacan grans cartells vermells proclamant el *boycotage*; cartells de la mateixa mens han estat enviats á Zaragoza, Valencia, Madrid y altres ciutats espanyolas, y fins a la República Argentina, per hont se passeja el *amigo del obrero*. L'acció contra *El Progreso* s'estén, y darrerament el Congrés obrer comarcal de Vich s'ha adherit al *boycotage*, possantse per enter al costat de la Societat del Art d'Imprimir de Barcelona.

Els obrers associats que traballaven á la impremta d'*El Progreso* y què ara estan en vaga forosos son 6: els companys Torroba, Cabeza, Pacheco, Cuadros, Latorre (T.) y Latorre (M.). La Societat del Art d'Imprimir ha obert una suscripció pública á favor dels vaguistes, fentse càrrec ademés dels fills d'aquests (hi ha vaguista que 'n té 5) mentres la

vaga duri y estiguin sense feyna les víctimas d'*El Progreso*.

La gazeta anti-catalana ha probat de defensarse aquests días; pero el seu cas no té excusa, y la defensa ha estat pobrissima y contraproducent. Per més voltas que *El Progreso* dongui á la qüestió 's trobarà ab aquests fets positius y innegables: que l'Art d'Imprimir, temps enrera, li demandà la expulsió dels seus tallers de dos obrers no associats, barrejats en la qüestió de *La Neotipia*; que de cop la empresa s'hi negà, pero després el mateix *Progreso* acceptant l'judici y la resolució del conflicte á la Solidaritat Obrera d'aquesta capital; que la comissió d'arbitratge nomenada per la Solidaritat Obrera fallà que devien esser expulsats els dos individus de referència; que bastants días després del fallo y vuyt avane de las eleccions últimas, *El Progreso* publicà un solt ab el títol de *Cumpliendo un fallo*, acceptant l'arbitratge, si bé diuen que reclamaria la revisió del procés; que 's dos obrers no associats deixaren realment de traballar; que dos días després de las eleccions, els dos operaris despedits tornaren á la feyna per obra de la empresa, davant de lo qual els 6 obrers associats protestaren ab indignació y plegaren inmediatament.

Aquesta es, dita en pocas paraules, la veritable història de lo succehit. No cal tenir més que dos dits de front pera comprender que la falta comesa per *El Progreso* gravíssima, puig ha esquinçat brutalment el fallo de la comissió d'arbitratge de la Solidaritat Obrera, que—cal repetirlo—el mateix diari havia demandat.

Tot això de revisió del procés y altres coses per

ra en pès declarí el *boycottage* al diari de don Alexandre Lerroux y García.

El *boycottage* del Art d'Imprimir ja ha fet forsa mal a *El Progreso*. Per conducte fideïgine sabé que la venda diària del mateix ha baixat de 35 á 40 mans. Y tot just ara comença la campanya...

A. ROVIRA Y VIRGILI

Sobre la derrota

Solidaritat se troba

actualment en greu estat.
La forsa que tingué un dia

no té avuy. Tot el seu mal
reclama en remey énergich,

del contrari, 's morirà.

No l'han redaïda els excessos

perque may de ré' ha abusat.

Solidaritat es forta

espiritualment, com may.

Si ara 's troba aclaparada

culpa es dels homes deslleials

que 'l enganyan fentli mimos

y s'aprofitan, farsants!

de la savia ardenta y sana

d' ella, ab fins... particulars...

Es un cas de cirugía,

es un membre dislocat

el que fa passar horas tristes

á la Solidaritat.

Té 'l bras dret inflat y inútil

y no son ungüents verbals

De una carta qu' escribia un enamorat capellá á una molt hermosa penitent que no acabava de decidi-se may:

«Estimada Tuyas: Decideixte de una vegada... Pensa que las tres grans virtuts son la Fé, la Esperanza y la Caritat... Donchs bé, el teu marit que sigui la Fé; jo seré la Esperanza y tú sigas la Caritat... y compadéixte de mi.»

La escena á Fransa, terra de grans patriots y de grans patriotes:

Una pobra dona plorava desconsolada per la sort del seu fill únic que anava al Marroc en plé estiu.

—Se li ficarà 'l sol al cap, en aquelles terras!—exclamava la desgraciada mare.

Y un vehí militar procurava aconsolarla d'aquesta manera:

—Anímis, senyora, anímis... El seu fill no pot morir de insolació, perque si mor, morirà á l'ombra de la bandera francesa!...

El rector y el vicari de un poble convidan á dinar á mossén Félix capellá d'una veïna vila.

Al arribar á las postres, bromejant, intentan ferli cantar algun secret de confessió:

—L'única cosa que us puch dir—fa mossén Félix—es que la primera penitent d'avuy ha sigut una xicoteta molt caya qu' enganya al marit.

Al cap de poca estona arriba á la rectoria un matrimoni, y la senyora, dirigintse al seu espòs, y al davant de tothom exclama:

—Tinch el gust de presentarte al meu confessor... Y que soch de las matineras, oy, mossén Félix?... Avuy he sigut la primera!...

EL PROGRESO del altre divendres:

«Por primera vez el Gobierno se encuentra con una oposición severa y digna.»

Això ho diu referintse als señors Sol de Romanones y Giner de los Ríos.

De lo qual se'n dedueix que la oposició, representada fins ara pels seus diputats Beltrán, Pérez, Galdós, Rodríguez, etc., etc., no es digna ni es severa.

Vés quí s'ho havia de pensar!

Nosaltres, naturalment, ens guardariam molt de dirlas aquestes cosotias.

Pero, quan la mateixa família ho assegura...

Ara, ara si que això del partit monàrquic moresta barceloní va de debò.

Vein si hi va, que fins s'ha constituit un Comité de propaganda, en el qual hi figurau com a president don Andreu Campodón, republicà in illo tempore, y com a vice-president don Tomás Caballé y Clos, antic redactor de *La Publicidad*, y tant ó més republicà que l'anterior.

Dirigit per tal elements, modelo, com se veu, de conseqüència política, ¿qué més necessitan els monetaristes barcelonins per arribar á la meta?

Sobre tot, si la meta es ben plena.

Parla la *Gazeta del Celeste Imperio* del passat diumenge:

«Con el objecto de que pueda funcionar debidamente el Tribunal Industrial correspondiente al territorio del Partido Radical de Tarrasa...»

Aquesta sí que no la sabíam...

«De modo que 'l Partido Radical ja té territorios seus?...»

Y donchs sabent ho ha deixat alló que tan sovint predica, de que la terra es de tots?...

Y vaya unes relliscadas dona de tant en tant l'orque oficial dels xinos!...

El *Igualadino*, antic senmanari republicà encarregat de treure la llana del catell dels igualadins, ha sigut objecte de las iras del bisbe de Vich, l'íñster Torres y Bages. La lectura de nostre volgut confrare ha sigut declarada pecat mortal y els que l'escriuen, sinó s'esenmenan, condemnats á torradoria perpetua.

Suposém que 'ls republicans d'Igualada tindrán ara més punt en suscriure's i els catòlics més interès en llegirlo d'amagat.

Llegeixo en un diari de la meseta:

«Moret está pasando las vacaciones en Francia y Cambó en Argelia.»

«En Cambó á Argelia?...»

Si se'n va anar á Besalú!...

Una de dues:

O el leader regionalista vol despistar als diariaires madrilenys, ó els diariaires madrilenys no saben geografia.

—El nostre diputat senyor Cambó ha passat el Nadal á Besalú.

—Y, al ser allí, ¿qué ha fet el bon senyó?

—No diguin á ningú:

Ha tastat el turró...

y ha dit que 'l comensava á trobar bò!

Sempre se'n saben de novas.

En Jaume de Borbón, el primogénito de don Carlos, s'ha embarcat cap á Tanger.

—Y aral... Y qué hi ha anat á fer, el fill del pretendent, á Tanger?

—A estudiar costums?

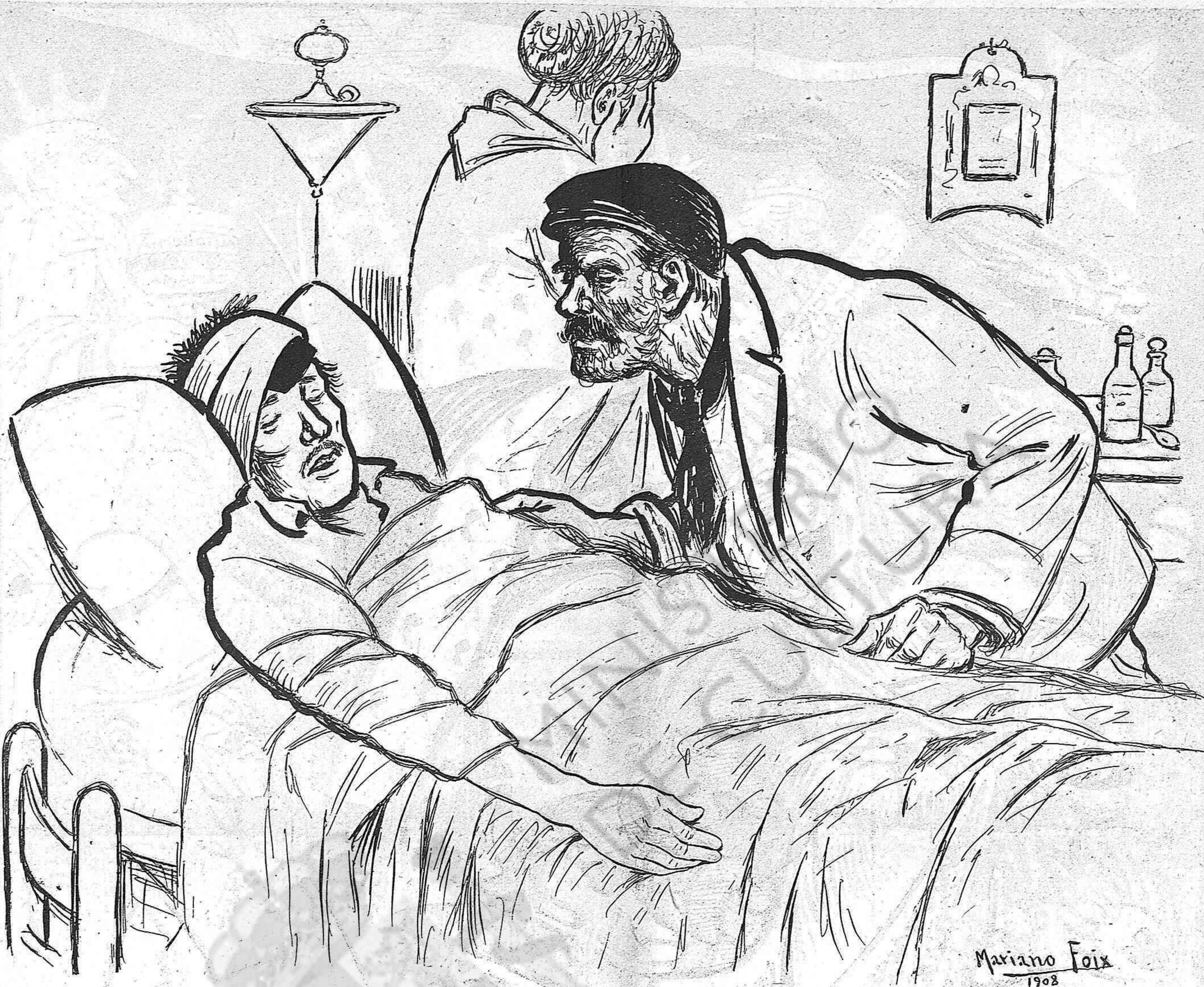
l'estil son excuses de mal pagador, ja que tothom sab que 'ls fallos dels tribunals arbitrals representen la darrera paraula d'una qüestió, y han d'esser exèctament respectats per les parts que sosténnan el litigi. Si així no fos, ¿de qué servirian els arbitratges?

Per altra part, fins que fos procedent la revisió que *El Progreso* sollicitava, aquest diari no podia de cap manera anular el fallo avans que la revisió 's fes, suposant que la revisió li fos favorable.

Es tant evident la culpa d'*El Progreso*, que pera enganyar com de costüm als seus ignoscents llegidors, apela al procediment de desviar la qüestió, parlant de que tot això es obra del governador Osorio (!) y d'un confident del govern civil. Pera embolicar la cosa, no vacila en acusar públicament de confident policiaçá un obrer militant de la Solidaritat Obrera, à qui tenen en alta estima tots els seus companys, y tot perque *El Progreso* creu que aquest obrer fou qui inspirà el fallo que tant ha dolgut á la gent del periòdic del carrer de Ponent. Pera convencers de lo calumniós qu' es la greu acusació, n'hi ha prou ab saber que l'obrer aludit fou elegit el dimarts passat membre del Consell Directiu de la Solidaritat Obrera, per 22 vots entre 30 votants, delegats d'altres tantas societats obreras federades. Els delegats que votaren al obrer de que 's tracta estaven enterats de las acusacions d'*El Progreso*. Si haguessin tan sols dubtat una mica qu' l'haurien elegit per un càrrec societari de confiansa?

En el Consell general que la Solidaritat Obrera celebrà el dimarts, se vegé que hi havia una gran majoria contra *El Progreso*. En la nit d'avuy, dissetze, se celebrarà una nova reunió, en la qual s'acordarà segurament que tota la Solidaritat Obrera

El bloch de la vida

Arrencant l'últim full del almanach.

¿A empaparse del llibre de Mahoma?

¿A ferse moro?

¿O a comprar un parell de sabatilles per son pare?

Els quatre lerroixistas y mitj ab que conta el districte de Sarrià, que tant bé s'ha portat sempre en les lluytas electorals a favor de Solidaritat, tenen ara la pretensió de fundar un centre anti-solidari.

Que's desenganyin; ab tant pochs soldats no faran res.

No faran res si no's fusionan ab algun element del agregat barri de Pedralbes...

Ab els matons de ca la Serafina, per exemple.

Com un gat masqué s'ha tirat *La Veu* en defensa de la «Lliga» damunt del doctor Martí Julià, ab motiu del discurs engegat pel president de la *Unió*, desde l'escenari del Teatre Principal.

Y á la feyna mossegayre de *La Veu* hi han ajudat de mil amores els diaris lerroixistas barcelonins.

Vaja, que á la «Lliga» ja no li falta tot pera 'l dia que vulguin fer *Els Pastorets*.

Ja tenen contractats als protagonistas de la comèdia: «El Progres» y «El Liberal»...

¡En Pallanga y en Garrofa!

Fins ara els liberals del trust havien tingut á don Joaquim Costa, el solitari de Graus, per un talentarri prodigios, ¡no es aixó?

Donchs, bé: desde avuy, per haver aquell abominat públicament del desditxat bloch moretista, el tenen per un desequilibriat.

Brometas de la política.

¡Lo que va de ayer á hoy!

Que m' alabas?... ets un sabí!

Que 'm criticas?... ets un boig!

Som á la vigilia de Nadal.

Un capellá s'entaula en un restaurant y demana sardineta fregida.

—No hi ha res de peix—fa 'l mosso.—Si vol unes quantas salsitzas á la brasa?...

—Vingan!

Mentre se las cruspeix, un pagés que té al costat s'atreveix á dirli:

—Qu' extrany que vosté, avuy, sent dia de dejuni, menji carn de porc...

El mossén sense inmutarse:

—¿No sabeu que nosaltres tenim el dò de transformar el cos de Cristo en pa?... Donchs ab més senzillés encara se 'ns transforma á dins nostre la carn en peix... Menjo salsitzas, es veritat, però me las menjo com si fossin sardinetas.

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN L'ULTIM NUMERO

1.ª XARADA I.—*Va-ten-ti-a*.

2.ª ID. II.—*Gra-nota*.

3.ª ANAGRAMA.—*Dominí, dimoni*.

4.ª LOGOGRIFO NÚMERIC.—*Cambrils*.

5.ª CADENA DE PUNTOS.—*R a m*

a l a
M a r t a
t e r
a r r o p
o l a
p a r r a
r a p
a p i t s
t i a
s a l

6.ª TARJETA.—*De tiros largos*.

7.ª CONVERSA.—*Daniel*.

8.ª CISTELLA NÚMERICA.—*Perfumista*.

9.ª GEROGLÍFICH.—*Qui no te un sis te un as*.

Han endavinat totes ó part de las solucions els caballers: Un barber de cal Carduné, Ramiro Espinosa y Espinosa, Pepet Pastero, Xech del Xich, Un ignocent y Peret Mas.

Si veyán sa dos primera girada,

es tan prima-prima,

al revés mirantse,

que sembla, no un gos

dels que correu ara,

sinó un tros de momia

ó una bestia extranya.

JOAN Y CARME

II

Es tan *hu-dos* y *tres-dugas* la pubilla de 'n Marsal,

que li ha demanat la prima

el noi gran de can *Total*.

S. CASELLAS G.

ANAGRAMA

La *Total* va aná á la fira y va comprar un *total* pera posarhi aguva fresca

de la font del Arrabal.

MANEL B. FONTÁS

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: Joseph Casas, Antoni Sumell, R. E. y E., Pau Piu y Roch Guinart.—Mal comensament d'any.

Caballers: Un del carrer de Catalunya, Manel B. Fontás, Eussebi Teul, Joseph A. Rana y Manel Soms.—Bon comensament d'any.

Caballers: J. Romaní Carol, J. C. Sadurní, Jaume Munné, S. Brugués Berta, J. Usón, S. Vidal Torrents, N. Alexandre, R. Pamonicas, J. Bosch y Romaguera, Telesforo Pegadella, Enys, F. Cervelló Jané, Andresito y R. Arellano: ¿Que 'ns faríen l' obsequi d' envirnos la dressa dels seus respectius domicilis?... No es pera presentals'hi cap factura, nò.

Caballers: Lluís B. y G.: Si m'vol creurer, tòrnila á enviar y veurém.—M. Urdà M.: El xisto ens agrada una mica més que 'l dibuix.—B. Berújar: En tocará á forma, no es gens despreciable, però iay! la prosa ens costa molt d'enquibir, per manca d'espai, y no 'ns hi podem comprometre.—Girasol: Jalá! jalá! jalá!... De graciosot y mal intencionat: ja es, ja, aquesti dibuix...—Joseph Mestres: No s'ho cregui; no 'n farà de boniat. Qui ha fet un cove, ve dia que fa un cistell, y aquell mano n'ha fet molts de coves.—S. R. y R.: No 'ns acata de resultar... y ho sentim, cregui.—Jobico: Grans mercès.—L. G. B.: El xiste es vell; la única novetat es que, tal com vosté 'l conta, no fa cap gracia.—Andresito: Robut, y gracies.—Jaume Desvilar y Puigol: No 'ns té utilitat, y, ademés, seria fora d'oportunitat.—B. A. (Porrera), J. D. (Garriguella), E. R. (Vilafranca) y R. P. (Catllar): No podém publicar les correspondencies que 'ns envíen, per diferents motius.

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

ALMANACH de La Campana de Gracia
PERA L' ANY 1909
Preu: DOS ralets * Se ven per tot arreu

Els reys d' aquest any

No pregunten lo que 'ns portarán;
ben tranquil·s ens ho estan ensenyant.